

Sygn. akt II Ka 215/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący : SSO Waldemar Cytrowski

Sędziowie : SSO Agata Wilczewska - spr.

SSO Karol Skocki

Protokolant : st. sekr. sąd. Arleta Wiśniewska

przy udziale Jacka Górskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2015r.

sprawy **P. M.**

skazanego z art.244k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 21 maja 2015r. sygn. akt II K 128/15

I. Zmienia zaskarżony wyrok, w ten sposób, że orzeczoną wobec skazanego w punkcie IV karę łączną pozbawienia wolności obniża do 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy.

II. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. F. kwotę 147,60zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

IV. Zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze.

Karol Skocki Waldemar Cytrowski Agata Wilczewska

Sygn. akt: II Ka 215/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kole w sprawie II K 128/15 rozpoznał wniosek skazanego P. M. o wydanie wyroku łącznego ustalając, że był skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 12 marca 2013 r. sygn. akt II K 184/13 za przestępstwo z art. 278 § 1 i § 3 k.k. popełnione w dniu 9 stycznia 2013 roku na karę grzywny w rozmiarze 60 (sześćdziesiąt) stawek dziennych w wysokości po 10 (dziesięć) złotych każda z nich;
2. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 22 maja 2013 r. sygn. akt II K 275/13 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 4 marca 2013 roku na karę na karę 5 (pięć) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu

nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 (dwadzieścia) godzin w stosunku miesięcznym; postanowieniem z dnia 8 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Kole zarządził skazanemu wykonanie 66 dni zastępczej kary pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 19 czerwca 2013 r. sygn. akt II K 321/13 za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. popełnione w miesiącu wrześniu 2012 roku na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych w wysokości po 10 (dziesięć) złotych każda z nich oraz za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 23 stycznia 2013 roku na karę 4 (cztery) miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono karę łączną 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 (trzy) lat próby i oddano oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby; postanowieniem z dnia 10 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Kole zarządził wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 9 sierpnia 2013 r. sygn. akt II K 911/13 za ciąg przestępstw z art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od 16 lipca 2013 r. do 19 lipca 2013r. na karę 12 (dwanaście) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 (dwadzieścia) godzin w stosunku miesięcznym;

5. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 10 września 2013 r. sygn. akt II K 725/13 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od kwietnia 2012 r. do 9 czerwca 2013 r. na karę 1 (jeden) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 (cztery) lat próby oraz karę grzywny w rozmiarze 100 (sto) stawek dziennych w wysokości po 10 (dziesięć) złotych każda z nich, dozór kuratora w okresie próby i obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych; postanowieniem z dnia 5 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Kole zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności;

6. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 27 września 2013 r. sygn. akt II K 862/13 za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. popełnione w dniu 28 czerwca 2013 roku na karę 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 60 (sześćdziesiąt) stawek dziennych w wysokości po 10 (dziesięć) złotych każda z nich oraz za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 7 lipca 2013 roku na karę 5 (pięć) miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono karę łączną 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 (cztery) lat próby i oddano oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby; postanowieniem z dnia 17 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Kole zarządził wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności;

7. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt II K 1229/13 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od nocy 23/24 lipca 2013r. do dnia 25 lipca 2013 r. na karę 12 (dwanaście) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym;

8. Sądu Rejonowego w Kole z dnia 28 lipca 2014 r., sygn. akt II K 91/14 za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. popełnione w miesiącu listopadzie 2013 roku na karę 1 (jeden) roku pozbawienia wolności oraz za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od nocy 25/26 grudnia 2013 r. do nocy 5/6 stycznia 2014 r. na karę 1 (jeden) roku pozbawienia wolności, przy czym orzeczono karę łączną 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego.

W wyniku rozpoznania wniosku Sąd Rejonowy w Kole wyrokiem łącznym z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt II K 128/15, rozwiązał węzły kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 19 czerwca 2013 r. sygn. akt II K 321/13 oraz kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 27 września 2013 r. sygn. akt II K 862/13.

Na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i § 3 k.k. oraz art. 87 k.k. Sąd połączył orzeczone w wyrokach opisanych w pkt. 2 i 3 kary 5 miesięcy ograniczenia wolności, 6 miesięcy pozbawienia wolności i 4 miesięcy pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie II kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył skazanemu okres pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K 321/13 w okresie od 19 lutego 2014 r. do 19 października 2014 r., uznając karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności za wykonaną w całości.

Na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i § 3 k.k., art. 87 k.k. i art. 91 § 2 k.k. Sąd połączył orzeczone w wyrokach opisanych w pkt. 4, 5, 6 i 7 kary 12 miesięcy ograniczenia wolności, 1 roku pozbawienia wolności, 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 5 miesięcy pozbawienia wolności i karę 12 miesięcy ograniczenia wolności i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i § 2 k.k. i art. 91 § 2 k.k. Sąd połączył orzeczone w wyrokach opisanych w pkt. 5 i 6 kary grzywny i wymierzył skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych w wysokości po 10 złotych każda z nich.

Nadto Sąd orzekł, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawia bez zmian, a na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałej części umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego.

Obrońca skazanego P. M. zaskarżył powyższy wyrok w części, co do kary orzeczonej w pkt. IV tj. kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczeniu zarzucił, na podstawie art. 438 pkt. 4 k.p.k., rażąca niewspółmierność kary polegająca na wymierzeniu oskarżonemu zbyt dolegliwej kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji gdy względem skazanego winna znaleźć zastosowanie zasada miarkowania kary, gdyż wszystkie czyny popełnione przez skazanego wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, zaś celem kary łącznej winno być zapobieganie sytuacji, w której skazany pociągany do odpowiedzialności karnej odrębnie za każde z popełnionych przestępstw pozostających w zbiegu realnym, nie znajdzie się w gorszej sytuacji z perspektywy wymiaru kary, niż sprawca, który za takie przestępstwa odpowiada w jednym postępowaniu.

Stawiając ten zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez znaczne złagodzenie wymierzonej skazanemu w pkt. IV kary łącznej i wymierzenia mu kary i roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu albowiem nie zostały one uiszczone nawet w części.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego okazała się zasadna i doprowadziła do zmiany wyroku w zaskarżonym zakresie.

Po pierwsze stwierdzić należy, że w przypadku skazanego P. M. nie miały zastosowania przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., ponieważ zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015, poz. 396) przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym tą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Z danych o karalności ani opinii z zakładu karnego nie wynika, aby wymieniony był skazany po dacie 1 lipca 2015 r.

Przepis art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 1 lipca 2015 r. stanowił, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw

i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

Uwzględniając treść art. 85 k.k., a więc czas wydania poszczególnych wyroków oraz popełnienia przestępstw za które skazano P. M., słusznie Sąd Rejonowy w pkt. IV wyroku uznał, iż zachodzą podstawy do połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, orzeczonych w sprawach II K 911/13, II K 725/13, II K 862/13 i II K 1229/13 Sądu Rejonowego w Kole. Ustaleń z tym związanych oraz samego rozstrzygnięcia w tym zakresie skarżący zresztą nie podważał. Także i Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do ich kwestionowania.

Podstawą zaskarżenia przez obrońcę pkt. IV wyroku była natomiast kwestia wymiaru orzeczonej kary łącznej analizowana przez pryzmat postawionego w apelacji zarzutu jej rażącej niewspółmierności, tj. orzeczenia kary pozbawienia wolności

w nadmiernej wysokości, nieadekwatnej w stosunku do związku podmiotowo – przedmiotowego pomiędzy czynami oraz do okoliczności, które dotyczą osoby skazanego.

W odniesieniu do zarzutu apelacji zasadnym jest wyjściowo zauważyć, że zgodnie z art. 86 § 1 k.k. mającym podstawowe znaczenie dla wymiaru kary łącznej, dolną granicę tej kary wyznacza zawsze najwyższa z kar wymierzonych za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw, a górną granicę tworzą dwa kryteria: suma kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa oraz wskazany wyraźnie w ustawie maksymalny wymiar kar poszczególnego rodzaju. Jakkolwiek wynika z tego, że przy wymiarze kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej kumulacji, jak i pełnej absorpcji to jednak należy pamiętać, że są to rozstrzygnięcia skrajne, które znajdują zastosowanie w zupełnie wyjątkowych, nietypowych sytuacjach. Całkowitą absorpcję można zastosować wówczas gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystraszającą oceną zachowania się sprawcy. Podnieść także trzeba, że przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich. Dodać także należy, że w przypadku łączenia kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności, zgodnie z art. 87 k.k. sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności.

Wyznaczany przy zastosowaniu w/w przepisów dolny i górny próg kary łącznej, odnośnie realnego zbiegu przestępstw z pkt. IV wyroku, wynosił od 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do sumy 2 lat i 11 miesięcy oraz 360 dni kary pozbawienia wolności. Czyny godziły zasadniczo w dobro jakim jest mienie, tylko jedno skierowane było przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Pierwsze z przestępstw zostało popełnione w kwietniu 2012 r. ostatnie zaś 25 lipca 2013 r.

Sąd Rejonowy wymierzył karę łączną na zasadzie asperacji w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Kara ta jest jednak nazbyt surowa i nie uwzględnia w pełni opisanych dyrektyw z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k.

W ocenie Sądu Okręgowego zbyt małą wagę Sąd I instancji przywiązał do tych okoliczności, które nakazywały istotne obniżenie kary łącznej. W niniejszej sprawie zachodził ścisły związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy przestępstwami, za które orzeczone zostały poszczególne kary jednostkowe. Były to przestępstwa głównie skierowane przeciwko mieniu, dokonywane w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, popełnione w stosunkowo niewielkich odstępach czasowych. Istotną kwestią przy rozważaniu wymiaru kary łącznej był nadto postęp, jaki skazany dokonał w procesie resocjalizacji, a co nie zostało w odpowiednim stopniu dostrzeżone przez Sąd Rejonowy. Jak wynika z dość pozytywnej opinii o skazanym z zakładu karnego wynika, że skazany był wielokrotnie nagradzany regulaminowo. Ze współosadzonymi funkcjonuje bezkonfliktowo, a w stosunku do przełożonych zachowuje się zgodnie z regulaminem. Nie należy do nieformalnych struktur podkultury przestępczej. Karę odbywa w systemie programowego oddziaływania i jest w trakcie wykonywania zadań wynikających z (...). Czynnie uczestniczył w wielu programach i mityngach w tym dotyczących osób uzależnionych od alkoholu. Ukończył cykl zajęć edukacyjnych z zakresy profilaktyki przeciwalkoholowej, a nadto przebywał na oddziale terapeutycznym od 9 września 2014 r. do 10 marca 2015 r. We wskazanym powyżej okresie brał udział w terapii uzależnienia w formie standardowej. Jest

zatrudniony nieodpłatnie na stanowisku porządkowego wewnątrz i na zewnątrz oddziału mieszkalnego. Co prawda P. M. był także karany dyscyplinarnie, jednakże ogólna ocena postawy pozostaje pozytywna.

Powyższe okoliczności, wskazujące na pomyślny przebieg procesu resocjalizacji, niewątpliwie przemawiały przy orzekaniu kary łącznej, za zastosowaniem zasady asperacji aczkolwiek zbliżającej się do zasady absorpcji. Mając na uwadze powyższe, a także okoliczność, że popełnione przestępstwa skierowane były w przeważającej mierze przeciwko mieniu oraz nie dzielił ich znaczny odstęp czasowy, a wartości skradzionego mienia nie stanowiły dużych kwot, Sąd odwoławczy złagodził wymiar kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. IV do 1 roku i 8 miesięcy, zgodnie z wnioskiem obrońcy.

Brak było podstaw do orzeczenia kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. Uznać bowiem należy, że wymierzona przy zastosowaniu tej zasady kara łączna nie byłaby adekwatna i sprawiedliwa wobec popełnionych przez skazanego przestępstw (skierowanych przeciwko mieniu oraz wymiarowi sprawiedliwości) oraz wobec faktu, że skazany pomimo dość młodego wieku cały czas wchodzi w konflikt z prawem i dotychczas nie przestrzegał zasad porządku prawnego.

Reasumując, konieczność odbycia kary łącznej 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności przez skazanego będzie dla niego na tyle dotkliwa, że zrealizuje cele kary, wskazane w art. 53 k.k. – w tym również w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując uchybień określonych w art. 439 k.p.k. ani art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność dalszej zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

O wynagrodzeniu za obronę z urzędu przed Sądem Okręgowym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 635) w zw. z art. 618 § 1 pkt. 11 k.p.k., § 2 ust. 3, § 14 ust. 5, § 19 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 461).

O kosztach sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 624 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. uznając, że poniesienie kosztów sądowych byłoby dla skazanego zbyt uciążliwe ze względu na jego obecną sytuację majątkową, w szczególności nieuzyskiwanie dochodów z uwagi na brak płatnych wolnych miejsc pracy w zakładzie karnym.

Karol Skocki Waldemar Cytrowski Agata Wilczewska